

Ο.Λ.Μ.Ε.

Ερμού & Κορνάρου 2

ΤΗΛ: 210 32 30 073 – 32 21 255

FAX: 210 32 27 382

www.olme.gr

e-mail: olme@otenet.gr

Αθήνα 7.4.08

ΠΡΟΣ:

- τον Υπουργό Εθν. Παιδείας και
Θρησκευμάτων
κ. Ευρ. Στυλιανίδη
- τον Υφυπουργό Εθν. Παιδείας και
Θρησκευμάτων
κ. Ανδρ. Λυκουρέντζο

ΘΕΜΑ: Οι προτάσεις του Δ.Σ. της ΟΛΜΕ για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Κύριε Υπουργέ,
Κύριε Υφυπουργέ,

Όπως ήδη γνωρίζετε, ο κλάδος μας έχει εδώ και πολλά χρόνια επεξεργαστεί με συλλογικές διαδικασίες (ημερίδες, Γ.Σ. των ΕΛΜΕ, συνέδρια), πλήρεις και αναλυτικές προτάσεις για την επιμόρφωση και την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών.

Οι **κωδικοποιημένες προτάσεις** μας για την επιμόρφωση περιέχονται και στην τελική απόφασή του 13^{ου} τακτικού συνεδρίου της ΟΛΜΕ (Ιούλιος 2007).

Σύμφωνα με αυτή την **απόφαση**, την οποία **σας έχουμε αποστείλει εγκαίρως**, διεκδικούμε:

- Να ενταχθεί στη βασική εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όλων των κλάδων και ειδικοτήτων και η ουσιαστική παιδαγωγική κατάρτιση.
- Επιμόρφωση των καθηγητών, με τη συνεργασία των ΑΕΙ και ενεργό συμμετοχή των επιμορφουμένων.
- Ουσιαστική εισαγωγική επιμόρφωση μετά το διορισμό.
- Ετήσια περιοδική επιμόρφωση για όλους τους εκπαιδευτικούς, με **απαλλαγή** από τα διδακτικά καθήκοντα.
- Πολύμορφη, βραχύχρονη επιμόρφωση με τις ίδιες, όπως παραπάνω, προϋποθέσεις (ΑΕΙ, **απαλλαγή** από διδακτικά καθήκοντα κ.λπ.).
- Θεσμοθέτηση της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και σύνδεσή της με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Φορέας πρέπει να είναι τα ΑΕΙ. Η επιλογή μεταξύ των υποψηφίων να γίνεται με αξιοκρατικές και αδιάβλητες διαδικασίες, ενώ πρέπει να προβλέπονται κίνητρα τόσο για τους μετεκπαιδευόμενους όσο και για τους διδάσκοντες και επιβλέποντες καθηγητές.

- Ουσιαστική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Διεύρυνση και ενίσχυση των προγραμμάτων ανταλλαγής εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Ειδικότερα:

Ο ρόλος των εκπαιδευτικών είναι βασικός για τη βελτίωση της εκπαίδευσης. Ολοένα και περισσότερο καλούνται να εργαστούν με μια αυξανόμενη ποικιλομορφία μαθητών με διαφορετικό κοινωνικό, πολιτιστικό και εθνικό υπόβαθρο. Αναλαμβάνουν μεγαλύτερο φορτίο ευθυνών τόσο στην τάξη όσο και στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον. Καλούνται να παρακολουθούν στενά τις σύγχρονες επιστημονικές, τεχνολογικές και ευρύτερες κοινωνικές εξελίξεις, όπως και τις εξελίξεις σε ό,τι αφορά τις μεθόδους διδασκαλίας/μάθησης και τις γενικότερες εξελίξεις στις επιστήμες της αγωγής. Ο ρόλος τους γίνεται πιο σύνθετος, καθώς απαιτείται να έχουν στενή επαφή με τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τους γονείς, ποικίλους φορείς του δημόσιου τομέα και της τοπικής κοινωνίας, και τους συναδέλφους τους από άλλα σχολεία από την ίδια χώρα ή το εξωτερικό. Απαιτείται να είναι ενήμεροι σχετικά με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και των εποπτικών μέσων και εργαστηρίων. Επιπλέον, καλούνται να ασχοληθούν με σύνθετα κοινωνικά και προσωπικά προβλήματα των μαθητών και των σπουδαστών, τις συνέπειες ενός συχνά προβληματικού κοινωνικού περιβάλλοντος, που οδηγούν συχνά όχι μόνο σε μαθησιακά προβλήματα αλλά και στην παραβατική και βίαιη συμπεριφορά.

Για να μπορούν να ανταποκρίνονται σε αυτές τις σύνθετες απαιτήσεις, πρέπει να είναι ενημερωμένοι σχετικά με τις πιο πρόσφατες έρευνες στην ειδικότητά τους, καθώς επίσης να έχουν παιδαγωγικές γνώσεις, προκειμένου να εκτελέσουν υψηλής ποιότητας διδακτικό έργο. Ταυτόχρονα, είναι ουσιαστικό να υπάρξει μια σύνδεση μεταξύ των θεωρητικών διαστάσεων της εκπαίδευσής τους και της πρακτικής στην τάξη. Πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν μεταπτυχιακές σπουδές στο πανεπιστήμιο και να κάνουν έρευνα μέσα στην ειδικότητά τους ή παιδαγωγική έρευνα και σε μεταγενέστερο στάδιο να επιστρέψουν στη διδασκαλία.

Η επιμόρφωση, για να είναι αποτελεσματική, πρέπει να σχεδιάζεται από κοινού με τους άμεσα εμπλεκόμενους, δηλαδή τους επιμορφωτές/-τριες και τους/τις επιμορφούμενους/-ες. Πρέπει να θεσμοθετηθεί ένα σταθερό και εξελίξιμο σύστημα διαρκούς επιμόρφωσης, στηριγμένο στις σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις και στα αντίστοιχα ερευνητικά δεδομένα.

Το περιεχόμενο της επιμόρφωσης δεν μπορεί να αναφέρεται μόνο στο γνωστικό αντικείμενο, αλλά και στην επιστημονική γνώση που αφορά την εκπαιδευτική πράξη καθώς και στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Η όλη διαδικασία θα πρέπει να μην περιορίζεται στην παροχή κάποιων νέων πληροφοριών, αλλά να αναδεικνύει την αναγκαιότητα και τη σημασία της αυτομόρφωσης του εκπαιδευτικού και της επαγγελματικής του ανάπτυξης.

Προσθέτουμε ότι αντίστοιχες επιμορφωτικές ανάγκες υφίστανται και για τα στελέχη της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα.

Παραθέτουμε στη συνέχεια πιο αναλυτικά τις προτάσεις της ΟΑΜΕ για την αρχική εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Αρχική εκπαίδευση –Οι θέσεις της ΟΑΜΕ

Τα ζητήματα της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών κρίνονται σημαντικά, γιατί διαμορφώνουν τη βάση πάνω στην οποία θα στηριχθεί η οποιαδήποτε μετέπειτα

επιμόρφωση. Οι θέσεις της ΟΛΜΕ ως προς την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών Δ.Ε. έχουν ως εξής:

- Η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών να γίνεται στα οικεία Τμήματα των ΑΕΙ, όπως αυτό συμβαίνει μέχρι σήμερα, χωρίς να διαφοροποιείται από την κατάρτιση που παρέχεται σε αυτούς που ενδεχομένως δε θα σταδιοδρομήσουν στην εκπαίδευση.
- Να συμπληρωθούν τα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων των ΑΕΙ με μαθήματα πάνω σε αντικείμενα που απουσιάζουν ή δε διδάσκονται επαρκώς στην Τριτοβάθμια, ενώ περιλαμβάνονται στα προγράμματα σπουδών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (π.χ., Αρχαία Ελληνικά από μετάφραση).
- Να δημιουργηθούν στους τομείς Παιδαγωγικής των Φιλοσοφικών Σχολών και, όπου αυτοί δεν υπάρχουν, στα Παιδαγωγικά Τμήματα, ειδικά προγράμματα κατάρτισης των υποψήφιων εκπαιδευτικών σε θέματα Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Κοινωνιολογίας και Διδακτικής Μεθοδολογίας, τα οποία να οδηγούν στη χορήγηση ειδικού πιστοποιητικού παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης.

Ως εναλλακτική πρόταση σε σχέση με την προηγούμενη προτείνεται η ακόλουθη:

Η Παιδαγωγική κατάρτιση είναι δυνατό να παρέχεται και στα τμήματα των επιμέρους επιστημονικών ειδικοτήτων, που λειτουργούν στα ΑΕΙ, με τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων (ίδρυση αντίστοιχων τομέων κ.λπ.). Αυτό μπορεί να γίνει και με τη συνεργασία των Τομέων Παιδαγωγικής των Φιλοσοφικών Σχολών και των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

- Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρακτική άσκηση των εκπαιδευτικών.
- Η ανάπτυξη των παραπάνω προγραμμάτων να γίνει σε συνεργασία με τα Τμήματα των επιμέρους επιστημονικών ειδικοτήτων που λειτουργούν στα ΑΕΙ και η ειδική διδακτική των διάφορων μαθημάτων να γίνεται από επιστήμονες των αντίστοιχων ειδικοτήτων, οι οποίοι πρέπει να έχουν πρόσθετη εκπαίδευση στη διδακτική και επαρκή σχετική εμπειρία.
- Τα προγράμματα βασικής παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών να διαρκούν ένα τουλάχιστον ακαδημαϊκό έτος, αλλά να υπάρχει η δυνατότητα ολοκλήρωσης της παρακολούθησής τους και σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
- Να υπάρξει δυνατότητα παρακολούθησης του προγράμματος παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης τόσο κατά τη διάρκεια των βασικών σπουδών στους διάφορους τομείς επιστημονικής εξειδίκευσης όσο και μετά τη λήψη του πτυχίου.
- Να υπάρξει σύστημα συνεχούς αξιολόγησης της βασικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών με βάση το οποίο θα γίνουν οι αναγκαίες βελτιώσεις στο σύστημα που προτείνεται παραπάνω.

Η επιτυχής παρακολούθηση του προγράμματος παιδαγωγικής κατάρτισης, σύμφωνα με την πρόταση της ΟΛΜΕ, πρέπει «να οδηγεί στη χορήγηση ειδικής βεβαίωσης, η οποία να θεωρείται ως απαραίτητη προϋπόθεση για το διορισμό στα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όταν δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις παροχής της κατάρτισης αυτής σε όσους το επιθυμούν».

Επιμόρφωση-Μορφές

Ετήσια επιμόρφωση

Ο κλάδος μας διεκδικεί την καθιέρωση περιοδικής επιμόρφωσης ετήσιας διάρκειας όλων των εκπαιδευτικών, με ταυτόχρονη απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα. Είναι σαφές ότι η επιμόρφωση στη χώρα μας είναι ακόμη περισσότερο αναγκαία λόγω των σοβαρών ελλείψεων στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στις επιστήμες της αγωγής και κατά συνέπεια η ετήσια επιμόρφωση θα παίζει

ταυτόχρονα και το ρόλο, ως ένα βαθμό, της αρχικής εκπαίδευσης για πολλούς/ές εκπαιδευτικούς.

Η απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα κατά τη διάρκεια της ετήσιας επιμόρφωσης είναι επιβεβλημένη. Η πείρα έχει δείξει ότι, όταν ο εκπαιδευτικός είναι απερίσπαστος από άλλες υποχρεώσεις, μπορεί να αφοσιωθεί στην υπόθεση της επιμόρφωσής του.

Την ευθύνη όλων των επιμορφωτικών προγραμμάτων των εκπαιδευτικών την έχει ο Οργανισμός Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών (Ο.ΕΠ.ΕΚ.) του ΥΠΕΠΘ.

Τα επιμορφωτικά προγράμματα να οργανώνονται από τα ΠΕΚ με τη συνεργασία των ΑΕΙ, με δημοκρατική οργάνωση και ενεργό συμμετοχή των ίδιων των επιμορφωμένων. Σε ετήσια βάση προτείνουμε να επιμορφώνονται τουλάχιστον 5.000 καθηγητές/-τριες, ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα να επιμορφωθούν το σύνολο των εκπαιδευτικών Δ.Ε. Οι ταχείς ρυθμοί κάλυψης των επιμορφωτικών αναγκών όλων των εκπαιδευτικών Δ.Ε. επιβάλλονται, ώστε να καταστεί δυνατό να επιμορφώνεται κάθε εκπαιδευτικός τουλάχιστον μια φορά κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του.

Ένταξη – εισαγωγική επιμόρφωση νεοδιοριστών

Αναφέρθηκε ήδη ότι βασική θέση της ΟΛΜΕ είναι η εξασφάλιση ουσιαστικής εισαγωγικής επιμόρφωσης, που πρέπει να παρέχεται μετά το διορισμό στην εκπαίδευση και να πραγματοποιείται με ανάλογους όρους όπως και οι άλλες μορφές επιμόρφωσης. Η υποστήριξη και η συστηματική καθοδήγησή των νεοδιοριστών εκπαιδευτικών σε αυτή τη φάση έχει κρίσιμες επιπτώσεις στην επόμενη επαγγελματική ενασχόλησή τους.

Τα προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης πρέπει να πραγματοποιούνται, κατά την άποψή μας, μετά το διορισμό, που πρέπει να γίνεται από τον Μάρτιο του προηγούμενου διδακτικού έτους, σε στενή συνεργασία ανάμεσα στον/την εκπαιδευτικό, το χώρο εργασίας του σχολείου και το ίδρυμα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών. Η συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και των σχολείων είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματικότητα των σχετικών προγραμμάτων. Στη διάρκεια αυτής της επιμορφωτικής διαδικασίας θα έχει την ευκαιρία να παρακολουθεί μαθήματα πιο έμπειρων συναδέλφων του, ενώ η επιμόρφωσή του δεν θα συνδέεται με διαδικασίες αξιολόγησής του.

Πέρα από την εισαγωγική επιμόρφωση, η φάση ένταξης είναι σκόπιμο να διαρκεί μεγαλύτερο διάστημα (π.χ. ενός σχολικού έτους) και να επιτρέπει στους νέους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τις πρόσφατα αποκτημένες γνώσεις και ικανότητές τους με:

- διδασκαλία με μειωμένο ωράριο χωρίς μείωση στην αμοιβή,
- την παρακολούθηση ενός προγράμματος καθοδήγησης,
- την υποστήριξη από τους συμβούλους και άλλους συναδέλφους στις καθημερινές δραστηριότητές τους,
- πρόσβαση στις κατάλληλες πηγές υποστήριξης στις καθημερινές δραστηριότητές τους, και

την ευκαιρία για σύνδεση θεωρίας και πράξης με ένα συστηματικό τρόπο.

Βραχύχρονα προγράμματα

Καθιέρωση βραχύχρονων προγραμμάτων επιμόρφωσης ποικίλων μορφών, με τις ίδιες όπως παραπάνω προϋποθέσεις (συμμετοχή των ΑΕΙ, ταυτόχρονη απαλλαγή από διδακτικά καθήκοντα κ.λπ.).

Μια σκέψη είναι τα προγράμματα αυτά να πραγματοποιούνται το Σεπτέμβριο ή τον Ιούνιο, σε περίοδο που δεν γίνονται μαθήματα στα σχολεία ή να προσδιοριστούν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους «ημέρες επιμόρφωσης», όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Μετεκπαίδευση – μεταπτυχιακά-εκπαιδευτικές άδειες

Διεκδικούμε, επίσης, τη θεσμοθέτηση της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τη σύνδεσή της με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Φορέας πρέπει να είναι τα ΑΕΙ. Η επιλογή μεταξύ των υποψηφίων, όταν απαιτείται, να γίνεται με αξιοκρατικές και αδιάβλητες διαδικασίες, ενώ πρέπει να προβλέπονται κίνητρα τόσο για τους μετεκπαιδευόμενους όσο και για τους διδάσκοντες και επιβλέποντες καθηγητές. Επίσης, πρέπει να διευρυνθούν τα υφιστάμενα ηλικιακά όρια.

Γενικότερα, πρέπει να εξασφαλιστεί η δυνατότητα για μεταπτυχιακές σπουδές και να παρέχονται δυνατότητες για προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών σε επίπεδο διδακτορικού, μέσω χορήγησης εκπαιδευτικών αδειών, προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα οι εκπαιδευτικοί με Master να αναπτύξουν τις ικανότητες και τις γνώσεις τους και να βελτιώσουν το επίπεδο των προσόντων τους.

Ως προς τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, στην Ελλάδα είναι αποσπασματική και εξαιρετικά περιορισμένη. Αίτημά μας είναι όλοι οι εκπαιδευτικοί, συμπεριλαμβανομένων του επιμορφωτικού προσωπικού και των σχολικών συμβούλων, να έχουν τη δυνατότητα της επαρκούς, συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης. Το κράτος πρέπει να αναγνωρίσει την ευθύνη του για να διασφαλίσει ότι σε όλη τη σταδιοδρομία τους οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να προσαρμόσουν και να ανανεώσουν τις επαγγελματικές δεξιότητές τους. Η εμπειρία και η γνώση που αποκτώνται μέσω της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης πρέπει να αναγνωρίζονται επίσημα και να συνιστούν βασικό στοιχείο και στη διαδικασία επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης.

Η ΟΛΜΕ έχει επανειλημμένα διαμαρτυρηθεί για την τακτική που ακολουθεί το Υπουργείο Παιδείας σε σχέση με την έγκριση εκπαιδευτικών αδειών. Συγκεκριμένα, σε μια περίοδο που όλοι - λόγω και της απουσίας προγραμμάτων ουσιαστικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών - επικαλούνται την ανάγκη της μορφωτικής αναβάθμισής τους, το Υπουργείο Παιδείας αρνείται να εγκρίνει αιτήσεις εκπαιδευτικών αδειών που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του νόμου ακολουθώντας ακατανόητες και απαράδεκτες επιλεκτικές πολιτικές. Μ αυτή την τακτική πολλοί εκπαιδευτικοί που έχουν ήδη έχουν γίνει δεκτοί στα Τριτοβάθμια Ιδρύματα στερούνται τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν μεταπτυχιακές σπουδές. Αυτή η πρακτική είναι ιδιαίτερα επιζήμια για τη δημόσια εκπαίδευση και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Επειδή οι λόγοι της μη έγκρισης εκπαιδευτικών αδειών είναι οικονομικοί, εμείς, από την πλευρά μας, θεωρούμε ότι το όφελος που προκύπτει από την επιστημονική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού δυναμικού αποτελεί σημαντική επένδυση για το μέλλον της χώρας.

Ζητούμε να διατίθενται οι αναγκαίες πιστώσεις για την έγκριση όλων των εκπαιδευτικών αδειών που πληρούν τις προβλεπόμενες από το Νόμο προϋποθέσεις, ώστε να μην υπάρχουν διακρίσεις και περιορισμοί.

Ζητούμε, επίσης, να προχωρήσετε, σε συνεργασία με την ΟΛΜΕ, στη διαμόρφωση ενός λειτουργικού και σύγχρονου θεσμικού πλαισίου για τις εκπαιδευτικές άδειες για τους εκπαιδευτικούς, με πρόβλεψη δικλίδων ασφάλειας για την αξιοποίηση των μεταπτυχιακών σπουδών προς όφελος της εκπαίδευσης, το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή από την επόμενη σχολική χρονιά. Επίσης, πρέπει να προβλέπεται η οικονομική στήριξη του εκπαιδευτικού για την κάλυψη εξόδων που αφορούν τόσο στην

αγορά των αναγκαίων υλικών από τον ίδιο, όσο και στην κάλυψη των διδάκτρων των μεταπτυχιακών σπουδών. Μόνο έτσι θα υπηρετούνται αποτελεσματικά τόσο οι γενικότερες ανάγκες της Εκπαίδευσης όσο και οι εύλογες επιδιώξεις των συναδέλφων.

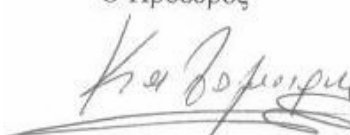
Προτείνουμε, τέλος, την ουσιαστική αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου του ΙΚΥ και διεύρυνση και ενίσχυση των προγραμμάτων ανταλλαγής εκπαιδευτικών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η καθιέρωση ενός ειδικού κωδικού για τους εκπαιδευτικούς στις προκηρύξεις υποτροφιών του ΙΚΥ κρίνεται αναγκαία, καθώς και η πρόβλεψη προγραμμάτων σε αντιστοιχία με τις ανάγκες της εκπαίδευσης.

Καταλήγοντας, τονίζουμε ότι κάθε επιμορφωτική πρωτοβουλία, για να έχει επιτυχή έκβαση, προϋποθέτει τη στήριξη από έρευνες που γίνονται από ανεξάρτητα αξιόπιστα ιδρύματα και ΑΕΙ, με στόχο τη σαφή γνώση και αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης σε ό,τι αφορά τις γνώσεις και τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών ανά επίπεδο και ειδικότητα, ταυτόχρονα όμως και σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις που επιβάλλει η οργάνωση ενός σύγχρονου, αποτελεσματικού, δημοκρατικού και ευαίσθητου στις κοινωνικές ανάγκες εκπαιδευτικού συστήματος.

Κλάδοι Εκπαιδευτικών με πολλές ειδικότητες

Στους κλάδους εκπαιδευτικών στους οποίους ενυπάρχουν περισσότερες ειδικότητες, όπως στους ΠΕ04, ΠΕ12, ΠΕ14, ΠΕ17, ΠΕ18 κ.ά., πρέπει να προβλεφθεί τόσο στην αρχική τους εκπαίδευση όσο και στην επιμόρφωση κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου η κατάρτιση και επιμόρφωση, **συμπληρωματικά** και στα άλλα γνωστικά αντικείμενα των ειδικοτήτων του κάθε κλάδου (π.χ. οι φυσικοί στα γνωστικά αντικείμενα των χημικών, των βιολόγων κ.λπ., και αντίστροφα). Αυτό είναι απαραίτητο τόσο για να ενισχυθεί η δυνατότητα διδασκαλίας των μαθημάτων β' ανάθεσης, όσο και για να αποφευχθεί η πολυδιάσπαση των κλάδων με όποιες αρνητικές συνέπειες έχει αυτό για το σχολείο και τον εκπαιδευτικό που θα βρίσκεται σε πολλές σχολικές μονάδες για λίγες ώρες.

Τέλος, θεωρούμε απαραίτητο να προβλεφθεί και η **επιμόρφωση των καθηγητών/-τριών στην ειδική αγωγή**, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις απαντήσεις της ένταξης των ΑΜΕΑ στα συνήθη σχολεία και οι σχολικές μονάδες που ανήκουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση να στελεχώνονται με επιμορφωμένους καθηγητές.

Ο Πρόεδρος

Γρ. Καλομοίρης

Ο Γ. Γραμματέας

Κώστας Μπόικος